

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Frankrig (1882)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 74. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes06-shoot-idm139753873489072/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Tegningens Rigtighed, en græsk Rytmik i alle Overgange, Basreliefets skønne Linjer, usammensatte Farver og strenge Form.

VII

Den Digter, der tidligst røber Paavirkning af Chénier, var en af Skolens kunstnerisk dristigste Aander, en af dens oprindelige Førere, *Alfred de Vigny*, som Lyriker afvekslende ufuldkommen og en Mester uden Lyde. Kysk, lys, ren og streng som den er, har hans Poesi noget ved sig, der har fremkaldt Billederne af en Svanes Sejleu, af Elfenbenets Glans, af Hermelinets Hvidhed paa alle Læber, der har søgt at betegne den. Han har den strenge Kunst, den ædre Farve, det Sammentrængte og Udsøgte, som ogsaa karakteriserer Chénier. Han har øjensynligt frygtet for, at man skulde tilskrive disse Egenskaber en Paavirkning fra André. Thi skønt han ingen Digtsamling har udgivet før 1819, har han dog i senere Udgaver af sine Digte forsynet et Antal af dem, der tydeligst synes at bære Præg af André Chénier's Indflydelse, med tidligere Datum, der endog gaar saa langt tilbage som til 1815. Men selv fraset, at enkelte Digte af André allerede da var blevne offentliggjorte i Chateaubriands *Kristendommens Aand* og som Tillæg til Millevoye's Poesier, taler al Sandsynlighed for, at Alfred de Vigny trods sin iøvrigt saa strenge Karakter, ganske som Schack Staffeldt tillrods for hans ellers fremtrædende Karakterrenhed, har foruddateret sine Digte for at give sig et utilbørligt Skin af ubetinget Originalitet; thi de enkelte Poesier, han offentliggjorde før sin første Digtsamling, er langt ringere end dem, der bærer de tidligste (og langt tidligere) Aarstal, saa meget ringere, at han endog senere har udelukket dem af sine samlede Digte. André de Chénier's Indflydelse paa Vigny er da uomtvistelig; denne har i sig optaget meget af den genopdagede Mesters Ejendommelighed samtidig med, at han har frigjort sig fra den hellensk gammel-dags Stil der virkede hæmmende paa Chénier's frie Flugt. Digtet *La Dryade*, som han har betegnet med Tilføjelsen *Idyl i Theokrit's Måne*, er i Virkeligheden en Idyl i Chénier's. Hvad der skiller Vigny skarpest fra Chénier som lyrisk Personlighed er den ubetingede Aandsdyrkelse og den stolte, stoiske Ensomhedsfølelse. Han har tegnet sit Idealbillede i saadanne Digte

som *Moïse*, *La colère de Samson* og *La mort du loup*. Han er helt tilstede i Moses' smertelige Udraab:

Jeg har levet mægtig og ensom til min Død.
O Herre! lad mig nu sove ind i Jordens Skød!

Jeg tror at høre hans stærke saarede Selvfølelses Klage i Samsons Vrede over Dalilas Falskhed (hans Dalila hed Marie Dorval, den store Skuespillerinde); tre Gange alt har han tilgivet hende, men hun har været endnu mere skamfuld end forundret over at se sig paa en Gang opdaget og tilgivet; thi

Mændens Godhed er stærk og hans Mandsblidhed knuser.
tilgivende, det Væsen, der kun Løgn og Svaghed huser.

Og jeg læser paa engang hans Stoicisme og et Forsvar for hans Ufrugtbarhed ud af Ordene i Digtet om Ulven, der dør uden at udstøde et Skrig:

Tænk, hvad vi var paa Jord, og hvad vi efterlader Næsten.
Føl, Taushed kun er stor, og Svaghed hele Resten.

Lad der være lidt paatagen Stivhed i denne hans Holdning, men han har paataget sig den af Stolthed, af aandelig Adel, af Trang til at sætte sit Sinds Renhed og Strenghed et Monument i sine Vers.

Den Digter, som foretog den væsentlige Videre-Udvikling af Chéniers lyriske Stil, var som Aand ganske uensartet baade med ham og Vigny, svulmende beruset af Selvtillid. *Victor Hugo* stod i den Lykkens Tid, da Morgenrøden straalede om hans treogtyve Aar. Han har selv i et Digt (Til Frøken J. i *Tusmørkesangene*) skildret den Sejersvished, med hvilken han traadte ud i Livet som lyrisk Digter:

Til Stjernen dengang jeg sagde:
Min Stjerne! forgæves i Slør du dig lagde.
Jeg véd at du glimrer der bag.
Og jeg sagde til Flodens Vande:
I er Hæderen! ser paa min Pande!
en Bolge er hver min Dag.